

PILGRIMSPASS

Klosterleden Alvastra-Vadstena

I Faderns och Sonens och den Heliga Andens namn
intyggar undertecknad att

.....
är på pilgrimsfärd och i dag den/..... 20.....
påbörjar sin vandring på Klosterleden till Vadstena

Jag ber er att för Kristi kärleks skull mottaga och förse denna pilgrim med det
nödvändiga under färden.

Vi innesluter denna pilgrim och alla som han/hon möter på vägen i våra
förböner och önskar er alla

PAX ET BONUM!
Frid och allt gott!

.....
präst/diakon/församlingsmedarbetare

*Herre, visa mig din väg
och gör mig villig
att vandra den*

Heliga Birgittas bön är alla pilgrimers bön

Klosterleden

*(Ödeshög) - Alvastra - Stocklycke -
Borghamn/Rogslösa - Vadstena*

Peregrinus skriftserie ges ut av Pigrimscentrum i Vadstena. I skriftserien har utgivits:

- 1 Pilgrim och fältarbetare. Hans-Erik Lindström. Artos och Norma, 2008.
- 2 Pilgrimsvandra på Klosterleden. Artos, 2008.
- 3 Inre och yttre vandring. Sanna och Hans-Erik Lindström. Pilgrimscentrum 2009.
- 4 The Pilgrim Way to Vadstena. Artos, 2010.
- 5 Der Pilgerweg nach Vadstena. Artos, 2010.
- 6 Pilgrimens tidegård. Femte reviderade upplagan. Tomas Wettermark, red. Artos, 2010.
- 7 Pilgrimsvandra på Klosterleden till Vadstena. Andra rev upplagan. Artos, 2010.
- 8 Ta emot och ge. Ny rev upplaga. Tomas Wettermark. Pilgrimscentrum, 2011.
- 9 Tankegångar om pilgrimsteologi. Artos, 2011.
- 10 Bön, vision, skapande i Herrens vingård. Ingemar Hagerfors, red. Artos, 2011.
- 11 Pilgrimens tidegård. Sjätte reviderade upplagan, 2012.
- 12 Vägar, mål och fotavtryck. 2012.
- 13 Pilgrimens tidegård. Sjunde reviderade upplaga. 2013.
- 14 "... mer än att gå." 2013
- 15 Birgittaleden. 2014.
- 16 Via Diaconiae/Att vandra med varandra
- 17 Marialeden. 2014
- 18 Klosterleden (Ödeshög) - Alvastra - Vadstena. 2015

Innehåll

- 6 *Pilgrimsvälsignelse*
- 7 *Välkommen till Klosterleden*
- 9 *Översikt Klosterleden Alvastra-Vadstena*
- 11 *Anslut till Klosterleden i Ödeshög: Ödeshög-Alvastra-Stocklycke*
- 13 *Alvastra-Stocklycke-Heliga Hjärtas kloster-Borghamn/Rogslösa*
- 19 *Borghamn/Rogslösa-Vadstena*
- 24 *Hitta på Klosterleden*
- 24 *Bed på Klosterleden*
- 24 *Övernattning på Klosterleden*
- 25 *Länkar till församlingar längs Klosterleden*
- 25 *Kloster vid Klosterleden*
- 25 *Sancta Birgitta Klostermuseum*
- 26 *Boktips*
- 27 *Mer pilgrimsvandring*
- 28 *Egna anteckningar*

© Pilgrimscentrum i Vadstena, Linköpings stift 2015

Utdrag ur Vägkartan ©Lantmäteriet Dnr R50045886_140003

Omslagsfoto: Ingemar Hagerfors. Mariadöttrarna.

Gudsmodern Pilgrimernas vägviserska

*Kära pilgrim!
Må Herren välsigna dig!
Må Herren visa dig vägen!
Må Herren låta dig finna
det du gett dig ut att söka!
Må Herren leda dig fram till målet!
I Faderns och Sonens
och den Heliga Andens namn.*

Välkommen!

Du är välkommen att pilgrimsvandra på Klosterleden från Alvastra kloster till Vadstena!

Du får vandra över östgötarnas heliga berg, Omberg, beundra utsikten över Vättern, besöka Heliga Hjärtas Kloster, vandra över östgötaslätten och komma fram till pilgrimsålet Klosterkyrkan i Vadstena. Du kan övernatta i något av STF:s vandrarhem i Stocklycke, Borghamn och Vadstena eller på Pilgrimscentrum i Vadstena.

Klosterleden, som sträcker sig från Kolmården i norr och från Alvastra i söder till Vadstena, har fått sitt namn av att den passerar 11 kloster och 5 olika klostertraditioner. Den här foldern ger information om delen Alvastra - Vadstena med tre kloster: Alvastra kloster, Heliga Hjärtas Kloster och S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae.

Pilgrimsvandringens början

Du kan börja din vandring vid Alvastra kloster. Klostret grundlades 1143. Munkar från det franska klostret Clairvaux sändes till Norden där de

också grundade klostren i Varnhem i Västergötland och Nydala i Småland. Alvastra kloster används i dag vid många tillfällen som ett kyrkorum, öppet mot himlen. Här kan man be och känna Guds närvaro precis som när valven var spända över murarna.

Rastplatser på vägen

Från Alvastra går Klosterleden genom bokskog och sedan uppför Omberg till Hjässan där du kan pusta ut med en vidunderlig utsikt.

Leden går sedan utför mot Stocklycke med vandrarhem och café som är öppet under högsäsong. Från Stocklycke följer du Östgötaledens orange markering ner till Vättern vid Älvarums udde, där det går bra att ta sig ett svalkande dopp.

Leden för dig till Västra väggarna med den branta förkastningsbranten högt över Vättern med vid horisont och utsikt till Västergötland. Därifrån kan du gå Östgötaleden direkt till Borghamn eller gå över berget till Mariadöttrarna i **Heliga Hjärtas kloster**. Där kan du delta i mässa eller tidebön och en stund i stillhet möta

Utsikt från Hjässan på Omberg: Hästholmen, Vättern, Östgötaslätten ända ner mot Smålands skogar

dig själv, få tillfälle att lyssna inåt. Kan-
ske inspireras av de vackra glasmål-
ningarna och den miljö Maria-
döttrarnaskapat, där mötet med Kristus
i det avskilda rummet i hjärtat är det
centrala.

Du kan sedan antingen välja vä-
gen till Rogslösa kyrka eller vä-
gen till Borghamn där det finns ett
vandrarhem.

Från Borghamn eller Rogslösa går
Klosterleden förbi Örberga kyrka där
du kan välja en kortare väg mot Vad-
stena över St. Ullevi eller gå hela leden
förbi Nässja kyrka.

*Den heliga Birgittas reliksskrin
i Vadstena klosterkyrka*

Vid målet för pilgrimsvandringen

När du kommer fram till Vadstena,
den heliga Birgittas stad, har du nått
målet för denna pilgrimsvandring.

Du kan bli mottagen med en fram-
komstbön om du i förväg meddelar Pil-
grimscentrum eller Vadstena försam-
ling din ankomst. Du får då också ett
pilgrims-certifikat som visar att du har
vandrat **Klosterleden**.

I **Heliga Hjärtas kloster** är Du
välkommen att delta i mässa eller
tidebön. Några böneter ser Du
här.

Mässa kl. 8.15. Söndagar högmässa
kl. 8.00

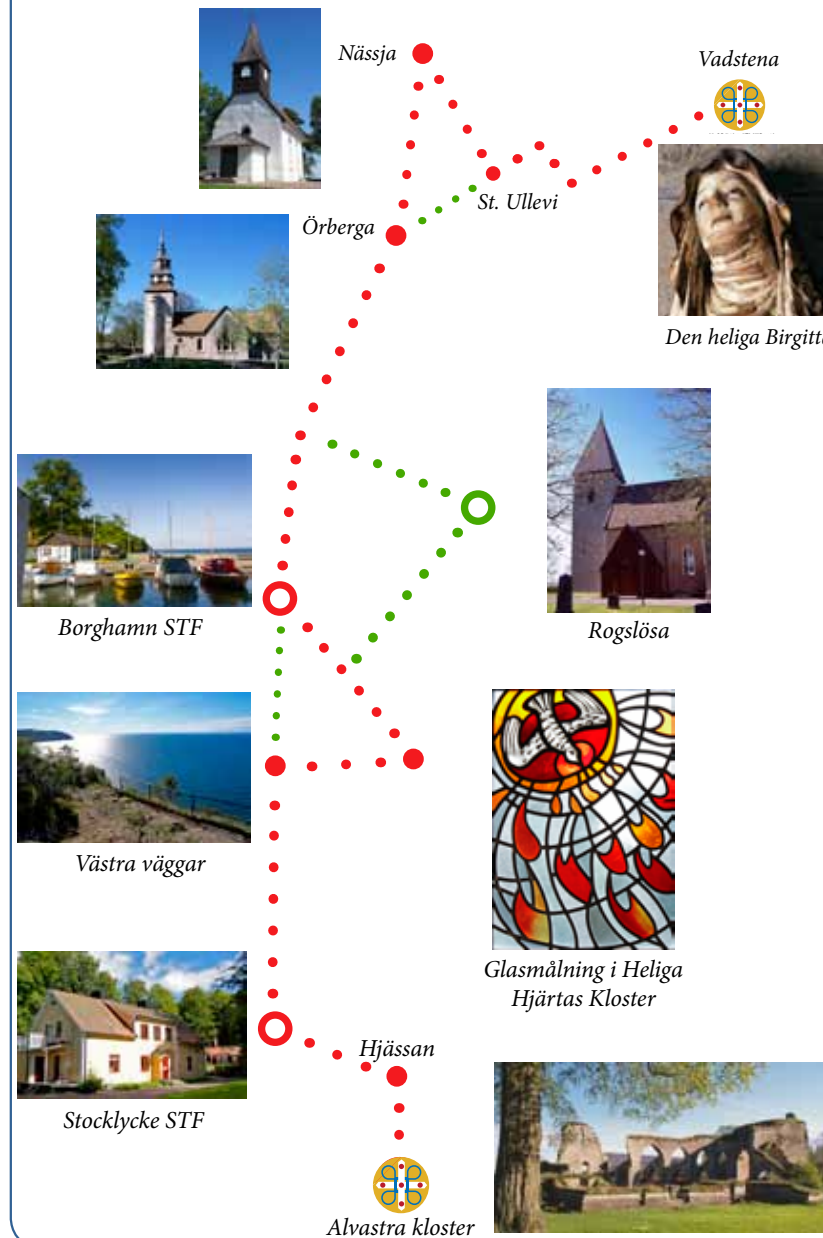
Ters kl. 9.00. Söndagar 10 min
efter högmässan.

Sext ca kl 12.55

Vesper kl 17.00

Ring gärna på dörrklockan på por-
ten till kyrkan 10 min. före bönen.
Vanligen beds vid dessa tider. Vill
Du vara säker på tiden får Du gärna
ringa systrarna och fråga, tel 0143 -
210 20.

Klosterleden Alvastra - Vadstena

Nässja

Vadstena

Örberga

St. Ullevi

Den heliga Birgitta

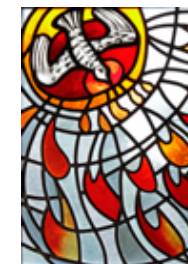
Borghamn STF

Rogslösa

Västra väggar

Glasmålning i Heliga
Hjärtas Kloster

Stocklycke STF

Hjässan

Alvastra kloster

Anslut till Klosterleden från Ödeshög på Franciskusleden

Det kan vara lite svårt att ta sig till Alvastra med allmänna färdmedel. Det är inte heller lämpligt att ställa ifrån sig bilen i Alvastra under vandringen på Klosterleden. Därför kan det vara idé att börja vandringen redan i Ödeshög. Det går många bus-sar till Östgotaporten i Ödeshög. En lämplig dagsetapp är Ödeshög - Stocklycke.

Distans: 16 km

Startpunkt: Ödeshögs kyrka

Resahit: Till Ödeshög kan man komma med buss eller bil (E4).

Framkomlighet: Den vackraste vägen är Östgötaleden längs med Vättern. Den går bitvis i terräng som inte lämpar sig för cykel. Vill man gå en lättare väg eller cykla tar man cykelvägen (gröna ringar på kartan). Med bil åker du länsväg 919 mot Vadstena och svänger av mot Alvastra.

Vägbeskrivning: Från kyrkan går du norr ut på Vadstenavägen, tar vänster på Öningegatan och vänster igen på Fabriksvägen. Därifrån väljer du att antingen gå cykelleden norrut till Hästholmen eller fortsätta ca 150 meter på Fabriksvägen och ta höger mot Öninge för att komma ner till Östgötaleden vid Vättern. Där följer du Östgötaleden som är märkt med orange markering på stolpar och stenar.

Där går också Franciskusleden som har röd/vit markering med pilgrimsymbolen. Du går genom Stora Lunds naturreservat och kommer till Hästholmen. I Hästholmen följer du huvudvägen åt höger fram till bensin-

Ödeshög - Alvastra - Stocklycke

Övernattning: Se sidan 24

Affär: Ödeshög, servering i Hästholmens hamn och i Stocklycke vissa tider.

Lämpliga rastplatser: Stora Lunds naturreservat, Hästholmens hamn

stationen. Där går du till vänster och följer asfaltvägen tills du kommer till anslutningen mot länsväg 919 där du går till vänster mot Alvastra. Du följer denna väg förbi Ombergs turisthotell och kommer så småningom till Alvastra kloster.

Från Alvastra kloster kan du antingen följa Klosterleden till Stocklycke över Hjässan eller Ombergsleden/Östgötaleden (orange markering) förbi Ellen Keys Strand. Du också välja att gå eller cykla bilvägen (gröna ringar på kartan) till Stocklycke.

Alvastra kloster - Borghamn/Rogslösa

Distans:

Alvastra - Heliga Hjärtas Kloster - Borghamn 18 km

Alvastra - Heliga Hjärtas Kloster - Rogslösa 20 km

Stocklycke - Heliga Hjärtas Kloster - Borghamn 14 km

Stocklycke - Heliga Hjärtas Kloster - Rogslösa 16 km

Startpunkt vid Alvastra: P-plats med informationstavlor vid nerfarten till Alvastra kloster.

Resa hit: Länsväg 919 från Vadstena eller från Ödeshög.

Framkomlighet: Klosterleden är här endast framkomlig för vandrare. Med cykel eller bil får du fara på turistvägen (asfalt) över Omberg till Borghamn och därifrån till Rogslösa och riksväg 50 varifrån du kan komma till Heliga hjärtas kloster. Från Borghamn kan du cykla till Heliga Hjärtas kloster på gång- och cykelväg.

Vägbeskrivning: Vid informationstavlorna tar du stigen brant uppför vid 1 på kartan där Klosterledens första stolpe står. Där finns också en vägvisare Hjässan 1,9. Stigen övergår en bit upp på berget i en grusväg som du följer några hundra meter. Du går in i skogen där det står Hjässan 0,7 och följer stigen upp till Hjässan. När du beundrat utsikten, går du över Hjässan ned till Hjässatorget. Där följer du skyltarna till Ekoparkscenar, som leder dig fram till Stocklycke där Ekoparkscenar ligger. Från Stocklycke går du tillbaka ett hundratal meter, går till vänster över bron, till vänster igen och följer leden

Alvastra kloster - Stocklycke - Heliga Hjärtas kloster - Borghamn/Rogslösa

Övernattning: Se sidan 24.

Affär: Servering i Stocklycke vissa tider. Borghamn sommartid.

Lämpliga rastplatser: Hjässan, Stocklycke med servering vissa tider, Älvarums udde, Västra väggarna, Svartsvall, Heliga Hjärtas kloster.

Omberg runt/Östgötaleden (orange markering) först till Älvarums udde och därefter till Västra väggarna. Du kan följa Östgötaleden hela vägen, men den är ganska brant mellan 2 och Älvarums udde. Vill du gå en lättare väg följer du asfaltvägen från 2 och gå ner till Älvarums udde vid 3. Vid Västra väggarna går du ut på asfaltvägen, går tillbaka (söderut) tre hundra meter och går upp till vänster på stigen där det står en vägvisare Västra väggarna 0,3, det är vid 4 på kartan. Du följer stigen tills det står Ommaborgen 3,8 där du går till vänster. När du passerat stugan Svartsvall följer du stigen till höger när den delar sig och följer markeringarna ner till Heliga Hjärtas kloster.

Från Heliga Hjärtas kloster går du grusvägen norrut, passerar Djurkällan gård varefter du går till vänster, genom Ekhaga gård och efter att ha passerat handelsträdgården rakt fram på vägen. Denna väg leder dig till Borghamn där det finns ett vandrarehem. Ska du till Rogslösa, går du till

höger vid 5 och sedan till höger igen på asfalten några hundra meter, varefter du går in till vänster på grusvägen mot Rogslösa. När vägen delar

sig går du till vänster och du kommer då så småningom fram till Rogslösa. Församlingshemmet ligger strax bortom kyrkan.

Alvastra kloster

Vid en klosterruin

Du, Gud, har sagt att du bygger ditt tempel av levande stenar. Aposteln skriver »förstår ni inte att ni är Guds tempel och att Guds Ande bor i er«. Herre, ser våra liv ut som ruiner? Är min tro bara som ett skal?

»Om än bergen rubbas och höjderna vacklar skall min trohet mot dig inte rubbas«.

Herre, du finns här lika mycket och lika nära som när valven var spända över dessa murar.

Spänn också idag din nåd och din kärlek som valv över all brustenhet och oro i mitt inre. Stenarna, Herre, i murarna är så olika. Tack för att alla passar in i det sammanhang som du ensam bygger – din kyrka på jorden.

Morgonbön vid Alvastra kloster

Herre, Du som har givit mig denna dag. Stärk min tro, så att den står stadigt som dessa murar, när oro och

bekymmer kommer över mig. Låt mitt hjärta vara lika öppet för himmelens ljus som detta kyrkorum. Välsigna så min vandring, Du, som har lovat att bo i mitt hjärta.

Meditation

Mitt hjärta är öppet för himmelens ljus.

Middagsbön vid Västra Väggar

Herre, du Skapare av himmel och jord, av kropp själ och ande! Du skapade denna förkastningsbrant för miljontals år sedan. Du lät dina utsända medarbetare bygga klostret i Alvastra för snart 900 år sedan. Och Du gav för över 600 år sedan på den här vägen mellan Alvastra och Vadstena den heliga Birgitta de uppenbarelser som sedan förverkligades i klostret i Vadstena.

Just nu, i detta eviga nu, är det jag som är här. Hjälp mig att se och förstå den uppgift du skapat mig för! Ge mig kraft och mod att vara din medskapare på det sätt du vill att jag ska vara!

Västra Väggar på Omberg

Framkomstbön

Tack för att Du i dag har följt mig från templet i Alvastra, över det skogklädda berget och nu ner på den bördiga slätten. Tack för att du påminner mig om att Din skapande ande bor i mig. Tack för att Du har en uppgift också för mig i din skapelse. Nu tar jag emot den vila du ger mig. Du omger mig på alla sidor. Jag är helt i din hand.

Rogslösa kyrkas mest värdefulla klenod är den underbart vackra och berömda Rogslösadörren. Den är med sin rika bildvärld ett av landets finaste konstverk från medeltiden. Verner von Heidenstam inspirerades av dörren

i sin novell »Drottning Omma«. Dörren är försedd med smidesornament i form av liljor, ringar och blad. Den är dekorerad med livfulla scener föreställande syndafallet, den helige Mikael och legenden om den helige Eustachius.

I **Borghamn** möts land och vatten på ett sätt som vi människor har nytta av. Hamnen är nu en fiske- och gästhamn. Sedan medeltiden har kalksten brutits nedanför Omberg vid Borghamn. Klosterkyrkan i Vadstena byggdes i slutet av 1300 talet och början av 1400 talet av kalksten därifrån. Nu finns i Borghamn ett vandrarhem.

Hamnen i Borghamn

Omberg från naturreservatet Stora Lund

Omberg betyder Dimmornas berg. I sagor har det fått sitt namn av Drottning Omma. Omberg, östgötarnas heliga berg, är också känt som de blommande skogarnas berg.

I ensamt majestät ligger Omberg som en väldig limpa mellan Vättern och Tåkernbygden. Höjden, 263 meter över havet respektive 175 meter över Vättern, låter kanske inte så imponerande. Snarare är det kontrasten mot den omgivande slätten och de höga branterna mot sjön som gör intryck på betraktaren.

Omberg har bildats genom förkastningar. Spänningar i jordskorpan fick för ca 700 miljoner år sedan berggrunden att spricka upp i block, som förskjutits i förhållande till varandra. Jordskorpan drogs isär så att Omberg blev stående kvar, som en så kallad horst. Det nedsjunkna blocket i väster har bildat horstens motsats, den gravsänka som i dag utfylls av Vättern.

Här på Omberg finns tre fornborgar: Hjässan i söder, Borggården och Ommas borg i norr. Den vid Ombergs högsta punkt, Hjässan, är Sveriges största och har en vacker utsikt över både östgötaslätten och Vättern. Borggården är en kontemplativ plats i Ombergs mitt där man kan känna hur tiden står stilla.

Omberg ligger i Östergötlands äldsta kulturbygd och har under lång tid utnyttjats som betesmark av traktens bönder. En tid under 1600- och 1700-talet var dock Omberg en kunglig jakt-park för hjortar, vilket begränsade böndernas betesrätt.

Trappa och fönster i Alvastra kloster

Alvastra kloster anlades av franska cisterciensermunkar 1143. Det var det första av cisterciensernas kloster i Norden. Marken skänktes av den sverkerska kungaätten.

Heliga Hjärtas Kloster vid Omberg

Med cistercienserna kom ett nytt sätt att bygga, med ny teknik för valvslagning, murning och stenbehandling. Sombyggmaterial användes kalkstenskvadrater från Borghamn.

Kyrkan är, liksom alla cisterciensernas kyrkor, helgad åt jungfru Maria.

Heliga Birgitta vistades i omgångar i klostret och fick några av sina uppenbarelser där. Petrus Olavi, klostrets prior, var Birgittas biktfader. Birgittas man, Ulf Gudmarsson tillbringade sin sista tid i klostret och hans grav finns i ett avskilt kapell.

Efter reformationen övergick klostrets egendomar till kronan. En del av byggnadsmaterialet användes vid slottsbygget i Vadstena 1545, andra delar skeppades till greve Brahes slott på Visingsö.

Alvastra kloster ger en mycket god bild av hur cistercienserkloster en gång såg ut.

Heliga Hjärtas Kloster vid Omberg invigdes 1997. Här lever ett tjugotal Mariadöttrar.

Klosterlivet i Heliga Hjärtas Kloster levs utifrån den helige Benedikts regel under »Guds Moders beskydd«. Tre väsentliga element bestämmer dags-

rytmen: bön, andlig läsning och arbete.

Arbetet sker inom klosterområdet. Det innebär bland annat arbete i tjänst för gemenskapens dagliga liv, arbete i ljusverkstaden med tillverkning och dekorerings av ljus och mottagande av gäster, som söker sig till klostret av längtan efter Gud, för stillhet, vila, själavård, samtal, reträtt och för att få ta del i klostrets regelbundna gudstjänstliv.

Det var längtan efter att verkligen leva livet, att följa Jesus på nära håll, så helhjärtat som möjligt... Det var tanken att GUD alltid vill något med den människa som han har skapat... Det var önskan att leva i en bedjande gemenskap – där tanken på ett vanligt familjeliv kändes trång ... Det var oron att »det måste vara något mer«, »något annat«... Det var mötet med Mariadöttrarna som fick mig att äntligen »känna mig hemma«.

En syster i Heliga Hjärtas kloster

Borghamn/Rogslösa - Vadstena

Distans:

Borghamn - Nässja - Vadstena 23 km

Borghamn - Örberga - St Ullevi - Vadstena 19 km

Rogslösa - Nässja - Vadstena 20 km

Rogslösa - Örberga - St Ullevi - Vadstena 16 km

Resa hit: Bil från riksväg 50.

Framkomlighet: Grus och asfaltsvägar. Framkomliga även med bil och cykel.

Vägbeskrivning: Från vandrarhemmet i Borghamn går du vägen längs med stranden norrut. Du kommer fram till en asfaltsväg, tar till vänster på den och följer den tills den kommer ut på en åker med vindkraftverk, går till vänster in på grusvägen över åkern, kommer fram till en grusväg, tar till vänster på den förbi Häckenäs, tar vänster på en grusväg genom ett område med stugor, tar vänster igen ner mot Vättern.

Börjar du vid Rogslösa, går du ut från församlingshemmet, till vänster på asfaltsvägen, följer den till Hageby där den går över i grusväg. Vägen går ner mot Vättern.

Vid följande två vägskal går du till vänster, passerar Säby gård och kommer upp till Örberga. Till höger ligger kyrkan och härbärgen. Vandringssleden fortsätter dock till vänster. Du följer asfaltsvägen ända till Nässja.

En alternativ väg, som är kortare, får du om du i Örberga väljer att gå till höger i stället och sedan ta grusvägen till vänster mot Stora Ullevi, går genom gården en liten bit åt vänster

Borghamn/Rogslösa - Vadstena

Övernattning: Se sidan 24.

Affär: Vadstena. Borghamn sommartid.

Lämpliga rastplatser: Örberga. Toalett i Örberga sockengård. Möjlighet till rast i Stenmuseet innanför kyrkogårdens södra mur. Kyrkan är öppen dagtid under sommaren.

Nässja. Kyrkan är öppen dagtid under sommaren. Då är också toalett tillgänglig.

Ring 0143-298 50 för närmare upplysningar om kyrkornas öppettider.

och sedan till höger ner mot asfaltsvägen.

När du passerat Nässja tar du grusvägen till höger till Stora Ullevi där du går till vänster, ner till asfaltsvägen, tar till höger och vid länsväg 919 till vänster in mot Vadstena.

Du går Järnvägsgatan förbi Vadstena slott och kan sedan gå genom parken ner till strandpromenaden som för dig förbi det birgittinska klostret Pax Mariae till Klosterkyrkan. Bredvid Klosterkyrkan ligger Pilgrimscentrum.

I Vadstena kan du i stället välja att fortsätta gå Järnvägsgatan förbi Rådhuset och Storgatan fram till Röd-tornet och sedan till Klosterkyrkan.

Himlen, Vättern och Östgötaslätten

Örberga kyrka

I Dals församling ligger Örberga, den mäktiga stormanskyrkan på grus(Ör)-berget med vidunderlig utsikt över slätten, Vättern och Ömberg. Den är den näst äldst daterade medeltida kyrkan i Sverige. Virket till kyrkan fälldes vintern 1116–17. Den mycket originella torntypen går tillbaka till förebilder från kontinenten, de s.k. karolingiska kyrkorna från 800-talet.

Här vid Örberga kyrka har den heliga Birgitta rastat på färd mot Alvas- tra kloster.

Örberga kyrka

Nässja kyrka

Nässja kyrka blickar ut över Vadstena- viken och den mäktiga domarringen strax intill. Det medeltida rökelseka- ret inne i kyrkan påminner om alla de böner som likt rökelsen stiger upp mot himlen ur människornas hjärtan.

Morgonbön

Gud, tack för livet som du ger mig. En ny dag med dig och genom dig. Det är i dig jag lever, rör mig och är till. Du blåser in livsande i min näsa – och jag andas ut.

Jag vill vandra i dag i denna tro och ber att du låter mitt väsen alltmer genomströmmas av din frid – mitt huvud, min mage, mitt hjärta.

Tack för denna viloplats.

Jag ber för dem som bor och verkar här: var du deras ständiga glädje.

Meditation

Jag är uppmärksam på min andning.
Jag tar emot – och ger.
Livet från Gud.

Gemenskap från människor.
Stenarna under skosulorna.
Vindens smekning.

Ljuset som reflekteras i träden.
Sången från en fjärran fågel.
Eftersmaken av brödet.

Människor som gått här före mig.
Och jag tänker: jag får ta emot allt detta, det är gåvor till mig.
Jag andas in. Jag ser att i allt detta ligger ett liv, en kallelse: Jag andas in – och andas ut. Ta emot och ge.

Nässja kyrka

Middagsbön i Örberga

Tack, Gud, för vandringsgemenskap, för tanke och sinnesintryck. Nu stan- nar jag för vila och matrast. Här vid Örberga kyrka har pilgrimer under 900 år haft sin rastplats. Jag ber för dem: ge dem glädje i dig och hos dig. Tack för maten och drycken jag tar ur min ryggsäck, förnyad energi. Förnyad välsignelse.

Meditation när jag ser Vadstena

Med heliga Birgitta och tusentals medvandrare närmar jag mig staden där Jungfru Marias frid råder, Pax Mariae. Tornen på Klosterkyrkorna, slottet och folkhögskolan – jag stan- nar upp och ser på dem, anar något av framkomstens, hemkomstens glädje.

Vadstena från söder

Framkomstbön i Klosterkyrkan

Tack, Gud, för att jag fått komma fram till Klosterkyrkan, ritad av den heliga Birgitta så som hon hörde din röst i up- penbarelsen.

Hjälp mig, o Gud, att lyssna till din röst. Låt mig få höra vad du vill med mitt liv. Låt denna Klosterkyrka få påminna mig om vad du kan göra av mitt liv.

Tack Gud för alla människor som här regelbundet ber till dig. Låt mig bli en av dem!

O Gud, öppna mitt hjärta för din son Jesus Kristus, så att han alltid lever i mig!

Klosterkyrkan i Vadstena

Efter mått och instruktioner som Birgitta Birgersdotter mottagit från Kristus själv, står den där ännu idag, Klosterkyrkan, också kallad Blåkyrkan. Kyrkan invigdes 1430, nästan 60 år efter heliga Birgittas "himmelska födelsedag". Hit har människor från hela världen vallfärdat sedan medeltiden.

Från Alvastra med dess cisterciensiskt stränga arkitektur fick Birgitta impulsen att ge sin egen ordens klosterbyggnader och kyrkor rena former utan onödig utsmyckning. Kyrkan skulle vara "av slät gärning, ödmjuk och stark".

Vadstena kloster började byggas 1370 och kunde tas i bruk 1384. Då var Klosterkyrkan ännu inte påbörjad. Under hela tiden kyrkan byggdes firades mässa och tidegärd i ett litet träkapell byggt mellan pelarraderna. I klostret skulle det finnas 60 systrar och 13 prästmunkar samt 4 diakoner och 8 lekbröder. Antalet skulle motsvara de 13 apostlarna och de 72 lärjungarna. Vid reformationen stängdes Vadstena kloster definitivt 1595 när de sista systrarna fördrevs. Men kyrkan finns kvar med sina medeltida altartavlor och skulpturer.

Vadstena från Vättern. Klosterkyrkan till vänster och Slottet till höger.

I Klosterkyrkan finns skrinet med det som bevarats av klostrets relikksamling, heliga Birgittas relikier. Varje år firas i Klosterkyrkan de birgittinska minnesdagarna, "den himmelska födelsedagen" den 23 juli och helgonförklaringen den 7 oktober med ekumeniska gudstjänster.

S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae

Det nuvarande klostret i Vadstena grundades 1935. Där finns i dag (april 2015) 8 birgittasystrar.

Systrarna lever enligt den gamla dagordningen bön - arbete - bön. Viktiga delar av klosterlivet är tystnad, tidegärd, andlig läsning, arbete, adoration (tillbedjan) och meditation.

I systrarnas gästhem finner du en rofylld plats att dra dig undan på för några dagars stillhet och eftertanke. Du kan också delta i systrarnas tidegärd och i den dagliga mässan.

Sancta Birgitta Klostermuseum

Sancta Birgitta Klostermuseum ligger i det gamla nunneklostret på Klosterområdet. Museet förmedlar kunskap om Birgittas liv, hennes visioner, hennes uppenbarelser och omvärld. Här erbjuds stillhet och andlighet i förening med spännande och nyskapande museiteknik.

Pilgrimscentrum i Vadstena

Pilgrimscentrum i Vadstena är en mötesplats och rastplats i vardagen. Pilgrimscentrum ligger i den unika miljön i klosterområdet alldeles intill Klosterkyrkan, nära till naturen och pilgrimsvandring på Klosterleden och Birgittaleden. Miljön präglas av det andliga arvet med djupa rötter i det medeltida klosterlivet.

På Pilgrimscentrum möts vi i en öppen atmosfär där du är en del i gemenskapen. Verksamheten drivs av Svenska kyrkan med ekumenisk inriktning. De andliga behoven och det andliga sökandet förenar oss.

Pilgrimscentrum vill vara en miljö där människor kan fördjupa relationen till Gud, andra och sig själv. Pilgrimscentrum vill också tydliggöra kyrkans identitet som vandrings- och pilgrimskyrka.

Du är välkommen, som enskild eller i grupp. Här kan du leva i lugn och ro några dagar. Det kan ge välbehövlig distans till vardagens bekymmer och möjlighet att hämta kraft och att få nya insikter.

På Pilgrimscentrum kan du delta i

bönelivet, vila, dricka en kopp kaffe eller the, läsa något i biblioteket, samtala, på sommaren njuta en stund på strandpromenaden vid Vättern, kanske ta dig ett dopp, eller ge dig ut på en pilgrimsvandring. Möjlighet finns också till enskilt samtal.

I pilgrimsshoppen finns många böcker med andligt innehåll och särskilt med pilgrimsinriktning. Här finns också ett rikt utbud av sådant som kan vara bra att ha med sig på vandringen, sovsäckar, ryggsäckar osv.

Sovplatser finns i flerbäddsrum. Du kan laga mat i något av självhushållsköken eller äta på någon av stadens många restauranger.

Pilgrimscentrum har också ett stort utbud av kurser, vandringar och retreatar på pilgrimstemat. För grupper ordnas särskilda program efter önskemål.

Mer information finns på telefon +46(0)143-105 71 och på hemsidan www.pilgrimscentrum.se.

Pilgrimer utanför Pilgrimscentrum i Vadstena

Hitta på Klosterleden

Du hittar på Klosterleden mellan Alvastra och Vadstena med hjälp av kartor och vägbeskrivningar i denna folder och stolpar i terrängen.

Bed på Klosterleden

I Pilgrimscentrums shop, finns bland mycken annan andlig litteratur *Pilgrimens tidegård*. Den är liten och lätt att ha med sig och innehåller böner för hela dagen, bibeltexter och meditationer.

Du kan besöka Mariadöttrarna i Heliga Hjärtas Kloster, Birgittasystrarnas abbedi Pax Mariae, Klosterkyrkan i Vadstena, Vätternkyrkan och Vadstena Kristna center och där delta i bön och meditation. När du kommer fram till Vadstena är du välkommen till Pilgrimscentrum.

Vila i din egen inre tystnad

I denna folder finns förslag till böner och meditationer under vandringen. Du kan också tänka och be alldeles fritt, eller söka dig lyssnande in i din egen inre tystnad och vila i den.

Övernattning på Klosterleden

STF Vandrarhem Ödeshög/Hembygdsgården
www.svenskaturistforeningen.se

Ödeshögs hotell och vandrarhem, www.E4an.se

Öninge camping, www.oninge.se

STF Omberg/Stocklycke vandrarhem
www.stfstocklyckevandrarhem.se; www.svenskaturistforeningen.se

Ombergs turisthotell, www.ombergsturisthotell.se

STF vandrarhem Borghamn, www.svenskaturistforeningen.se

Rogslösa församlingshem. Öppet för vandrare efter anmälan/bokning till 0143-298 50, kontorstid.

Pilgrimscentrum i Vadstena 0143-105 71, www.pilgrimscentrum.se
pilgrimscentrum@svenskakyrkan.se

Folkhögskolan i Vadstena 0143-157 00, www.vadstena.fhsk.se

Birgittasystrarnas gästhem 0143-109 43, www.birgittaskloster.se,
guesthouse@birgittaskloster.se

STF vandrarhem Vadstena, www.svenskaturistforeningen.se

Vadstena Klosterhotell 0143-315 30, www.klosterhotell.se

Starby hotell, Vadstena, www.starbyhotell.se

Länkar till församlingar längs Klosterleden

Ödeshögs församling: www.svenskakyrkan.se/odeshog

Vadstena och Dals församlingar: Rogslösa kyrka, Örberga kyrka, Nässja kyrka, Klosterkyrkan, www.vadstenaochdalsforsamlingar.se

S:t Nikolai katolska församling (Linköping, Vadstena, Motala)
www.sanktnikolai.se

Vätternkyrkan i Vadstena: www.vatternkyrkan.se

Vadstena Kristna Center: www.vadstenakristnacenter.se

Kloster vid Klosterleden

Alvastra kloster, www.visitostergotland.se

Heliga Hjärtas kloster, Benediktinsystrar OSB, Mariadöttrar, 0143-21020,
www.katolskakyrkan.se

S:ta Birgittas abbedi Pax Mariae, Birgittasystrar O.S.S, den medeltida grenen, 0143-10943, www.birgittaskloster.se

Klostermuseum

Sancta Birgitta Klostermuseum, Vadstena
www.visitostergotland.se/vadstena

Boktips

Lars Bergqvist, Birgitta i uppenbarelsernas spegel. Proprius 2003

Helge Nordahl, Den heliga Birgitta. Artos och Norma bokförlag 2011

Bön Vision Skapande i Herrens vingård, red Ingemar Hagerfors. Artos 2012

Heliga Birgittas uppenbarelser. Urval och översättning av Alf Härdelin. Svenska klassiker utgivna av Svenska Akademin 2004

Pilgrimens tidegård. Pilgrimscentrum 2013

Anna Braw, red, Pilgrimslivet. Libris förlag 2013

Carl Axel Aurelius, På helig mark. Pilgrimen i historia och nutid. Artos 2014

Det medeltida Östergötland. En arkeologisk guidebok. Rikard Hedvall, Karin Lindeblad. Historiska media 2007

Vandra i Östergötland. Fredrik Neregård. Calazo förlag 2010

Aplagårdar och klosterliljor. Julia Sigurdson, Sune Zachrisson. Artos och Norma 2012

Birgitta av Vadstena. Julia Sigurdson. Kulturkompetens Siza HB 2014

Var stilla inför Herren. Birgittasystrarna 1989

Mer pilgrimsvandring

Birgittaleden från Linköping till Vadstena. 85 km. Guidebok finns på Pilgrimscentrum i Vadstena.

Klosterleden från Kvarsebo i Kolmården till Linköping och därifrån Birgittaleden till Vadstena. Kartor och vägbeskrivningar kan laddas ner på www.pilgrimscentrum.se.

Marialeden på Omberg. Heliga Hjärtas kloster - Västra väggar - Borghamn - Heliga Hjärtas kloster. 11 km. Guidebok finns på Pilgrimscentrum

Pilgrimscentrum i Vadstena

Klostergatan 7

592 30 Vadstena

www.pilgrimscentrum.se

pilgrimscentrum@svenskakyrkan.se

Mina anteckningar